

Kommentar

Pensionist-livet er groft undervurderet - sørg nu for at nyde det

LØRDAG D. 15. APRIL 2017 KL. 10:30

Af Bent Liholm, pens. overlærer, mag.art.

Foto: Bent Liholm og Torben Christensen.

Døden er tabuiseret i vort samfund, for vi kan ikke gøre noget ved den. Men livet inden døden kan vi gøre noget ved. Når man når pensionsalderen, har man typisk 15-20 år tilbage at leve i, og dem kan man gøre til de bedste år i sit liv, om man vil, for man bestemmer selv over indholdet. Livstempoet er måske nedsat, men enhver form for samfundstjeneste er ovre og pensionen kommer automatisk.

Når man fremstiller alderdom og pensionistliv i medierne, er det altid forbundet med enten godmodig overbærenhed eller tristesse over forfaldet. Det første, fordi man ikke kan gøre noget ved ældningen, og det sidste fordi den altid ender i udslettelse, som ofte i dødsannoncer blødgøres med vendinger som »gået bort« eller »sovet stille ind«. Man vil helst bortforklare det hele.

For stærkt religiøse hævdes det således, at døden kan opfattes som en befrielse og en overgang til et bedre liv. For nylig var jeg til en begavelse på en ældre kræftramt kvinde. Den efterladte ægtemand var selvfølgelig trist, men forsikrede mig, at han glædede sig til at se sin kone igen. Hun var nu hos Jesus sammen med alle andre, de havde kendt. Hun ventede blot på ham der, så de kunne forenes på ny i Paradiset, hvor de skulle leve for evigt.

Man må sige, at livet umiskendeligt synes lettere med en sådan tro, og man kan misunde den, men det er en vanskelig sovepude i tider præget af videnskab og eksistentialistisk selvrealisering.

Det afgørende skridt

At gå på pension hævdes af mange at være så afgørende et skridt, at det er på niveau med at flytte hjemmefra, gå i parforhold, få børn eller miste sine nærmeste slægtninge eller venner.

Efter et langt liv på arbejdsmarkedet gik dagens kronikør på pension for knap tre år siden og vil på mange måder sige, at det har været noget af den bedste tid i mit liv. Pensionistlivet er groft undervurderet og burde om muligt tilbydes på et meget tidligere tidspunkt, for der er uanede muligheder i det.

Der er frit valg nå alle hvulder vedrørende de 1 672 timer om året der var det tidligere arbejdsliv og som

Der er nok valg på alle hjørner ved overgangen de 10/2 timer om ugen, der var det mangende arbejdsliv, og som sådan udgjorde cirka halvdelen af det vågne liv.

Der er i løbet af de seneste årtier sket en generel udvikling, hvor fritidsinteresser fylder mindre, og arbejdet fylder mere. Livsindholdet har i udstrakt grad været funderet i arbejdslivet med faglige udfordringer og socialt netværk. Begge disse faktorer forsvinder ved overgangen til pensionisttilværelsen, for når man har fået ordnet diverse mangler, man følte sig bagud med, er der ikke flere krav. Som en blød overgang tilbyder mange arbejdspladser såkaldte seniordage, hvor afgåede kolleger kan gøre besøg, men det er som at tisse i bukserne: Varmen holder ikke længe, og så bliver det endnu koldere bagefter.

Pensionister vender tilbage

Arbejdslivet har for de fleste også været kombineret med et familieliv med børn, men også disse er forsvundet fra dagligdagslivet ved indgangen til pensionistlivet. Disse forhold får flere og flere pensionister til at vende tilbage til arbejdslivet igen - hovedsagelig på deltidsplan, og der har aldrig været så mange ældre i arbejde som i dag.

De velhavende har via deres pensioner og formuer muligheden for en kattelerm til at undslippe evt. tilstødende depressioner. Det sker ved at videreføre det hektiske liv blandt andet via rejser og udadvendt socialt samvær, en mulighed der er mere indskrænket for mindre bemidlede. Det hævdes således, at omkring en million danskere, der går på pension, ikke har indkomster udover folkepension og ATP. Mange mindre erhvervsvirksomheder tilbyder typisk ikke pensionsordninger, som kan være anledningen til at komme i gang med en egenpension, og folkepension plus ATP ædes hurtigt op af dagen og vejen.

I Ethan og Joel Coens absolut bedste film »No country for old men« (2007) møder vi en aldrende sherif, som er fortsat med at arbejde ud over pensionsalderen. Begrundelsen er, at han havde regnet med, at Gud var kommet ind i hans liv, men da det ikke skete, føler han sig forpligtet til at fortsætte sin kamp for retfærdighed. Men man kan da også finde mening i at holde op med at arbejde.

Der er ellers nok af adspredelsestilbud og ideer på området. Det kan man blandt andet se i et flow af hjemmesider på internettet, men også på den omfattende litteratur, der udgives.

Litteratur for ældre

Der er ligefrem decideret litteratur med pensionistvittigheder, men ellers er det titler som »Farvel arbejde - goddag frihed«, »Håndbog for glade gubber«, »Den femte årstid«, »Min ret og pligt som pensionist«, »En tredje karriere« og »Halvgamle mænd i deres bedste alder.« Her søger den ene forfatter efter den anden at give anvisninger på, hvordan man på bedste måde bevarer livsglæden, når man

bevæger sig ind i pensionistlivet. En sådan litteratur skal selvfølgelig være meget velkommen, men når den har sin store læserskare, skyldes det også den misforståelse, at man i seniorlivet absolut skal gøre alt for at skabe et liv med et fortsat hektisk liv som i arbejdslivet.

Fejlen består i, at man ikke rigtig forstår, at det med aldringens begyndende defekter - og det deraf betingede arbejdsophør - er naturligt gradvis at nedsætte tempoet i dagligdagen og skabe den fornødne ro til vegetation og afslapning og livsnydelse i et adstadigt tempo.

Nok er man med indgangen til pensionistlivet blevet »det grå guld«, men man skal helt og holdent selv afgøre, hvad »guldet« skal bruges til. Hvad man ikke når i dag, kan man nå i morgen eller i næste uge, og måske er det, når alt kommer til alt, slet ikke længere væsentligt, at man skal nå specifikke mål. Man skal derimod leve i nuet med lige det, man har lyst til. Det er første gang i livet, den mulighed har været der, og man er da et skarn, hvis det ikke bliver udnyttet, og hvem siger, der er nogen morgendag?

Ved talrige besøg i Sydfrankrig, Italien og Sydspanien i sommerhalvåret har jeg gang på gang betragtet og beundret det udendørs ældreliv - hovedsagelig i mindre lokalsamfund. Her kan man se mændene sidde på kaffebarerne om formiddagen, holde siesta i hjemmet omkring den varme middagstid og derefter spille petanque eller lignende om eftermiddagen. Det er et lystbetonet, respektfuldt, stille og adstadigt seniorliv med vægt på vederkvægelser og eftertanke. Gennemsnitslevealderen i disse lokalsamfund hævdes at være forbavsende høj.

Vi kan lære af Sydeuropa

At levealderen forøges er selvfølgelig samfundsøkonomisk bekosteligt, men forstår man, at det drejer sig om kvalitet, vederkvælgelse og adstadighed i nuet og afkobling fra et tidligere stressliv, kan man virkelig opnå et helt nyt liv som undertegnede.

Der fås vel ikke bedre liv end det, man selv bestemmer over. Der er tid til børnebørnene, rejserne, bøgerne, filmene, naturen, motionen, maden og den gode vin i ens eget tempo!

Danskerne kunne lære noget af pensionistlivet i Sydeuropa. Man skal i hvert fald ikke have travlt, når man selv kan bestemme. Pensionistlivet er ikke blot livets endestation, men derimod en livsdel som er groft undervurderet.

Længe leve pensionistlivet. Der er frit valg på alle hylder!

TOPHISTORIER

BREAKING

BERLINGSKE I ISTANBUL

Det vælter ind med klager over valgfusk i Tyrkiet

I Kundby kalder de hende »bombepigen«

FOR ABONNENTER

Gærhamstring: Kan højroastede nej-sigere kaste Danmark ud i en ny storkonflikt torsdag?

ANMELDELSE

»Blandingen af eksperter, Lars Mikkelsen og skuespil er generelt vellykket«

★★★★★